

NINA Minirapport 337

DNA-analyser av jerv i Sogn og Fjordane vinteren 2010/2011

Øystein Flagstad
Torveig Balstad

Flagstad, Ø. & Balstad, T. 2011. DNA-analyser av jerv i Sogn og Fjordane vinteren 2010/2011 - NINA Minirapport 337. 6 s.

Trondheim, juni 2011

RETTIGHETSHAVER

© Norsk institutt for naturforskning

TILGJENGELIGHET

Upublisert

PUBLISERINGSTYPE

Digitalt dokument (pdf)

ANSVARLIG SIGNATUR

Morten Kjørstad (sign.)

OPPDRAAGSGIVER(E)

Direktoratet for naturforvaltning

KONTAKTPERSON(ER) HOS OPPDRAGSGIVER

Knut Morten Vangen

NØKKEWORD

Sogn og Fjordane, jerv, *Gulo gulo*, overvåkingsrapport, DNA-analyser

KEY WORDS

Sogn og Fjordane, wolverine, *Gulo gulo*, monitoring report, DNA analysis

NINA Minirapport er en enklere tilbakemelding til oppdragsgiver enn det som dekkes av NINAs øvrige publikasjonsserier. Minirapporter kan være notater, foreløpige meldinger og del- eller sluttresultater. Minirapportene registreres i NINAs publikasjons-database, med internt serienummer. Minirapportene er ikke søkbare i de vanlige litteraturbasene, og følgelig ikke tilgjengelig på vanlig måte. Således kan ikke disse uten videre refereres til som vitenskapelige rapporter.

KONTAKTOPPLYSNINGER

NINA hovedkontor

Postboks 5685 Sluppen
7485 Trondheim
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 73 80 14 01

NINA Oslo

Gaustadalléen 21
0349 Oslo
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 22 60 04 24

NINA Tromsø

Framsenteret
9296 Tromsø
Telefon: 77 75 04 00
Telefaks: 77 75 04 01

NINA Lillehammer

Fakkellgården
2624 Lillehammer
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 61 22 22 15

www.nina.no

Innhold

1	Bakgrunn	4
2	Metodikk	4
3	Resultater	4
4	Konklusjon	4
5	Referanser	6
	Vedlegg 1	7

1 Bakgrunn

DNA-analyser av jervekskrementer har vært gjennomført rutinemessig i hele Sør-Norge siden 2001. Resultatene har vært et viktig supplement til bestandsestimatene basert på tellinger av aktive ynglehi. Videre har analysene gitt et bedre bilde av kjønns sammensetningen, omfanget av immigrasjon og andelen som inngår i den reproduktive delen av bestanden.

I denne rapporten redegjør vi for DNA-analysene av ekskrementmaterialet samlet inn i Sogn og Fjordane og tilgrensende områder i Oppland vinteren 2010/2011. I analysene inngår også en hannjerv felt i februar samt ei tisper felt i mai.

Rapporten er utarbeidet av Rovdata på oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning (DN).

2 Metodikk

Totalt 10 ekskrementprøver, 2 hårprøver og 2 vevsprøver ble levert til analyse. Analysene i laboratoriet og dataanalyser ble utført som beskrevet i tidligere rapporter (se Flagstad et al. 2008, 2009). Grunnleggende analyseresultater, dvs kjønn- og individtilhørighet, er lagt inn i rovbasen (**Vedlegg 1**).

3 Resultater

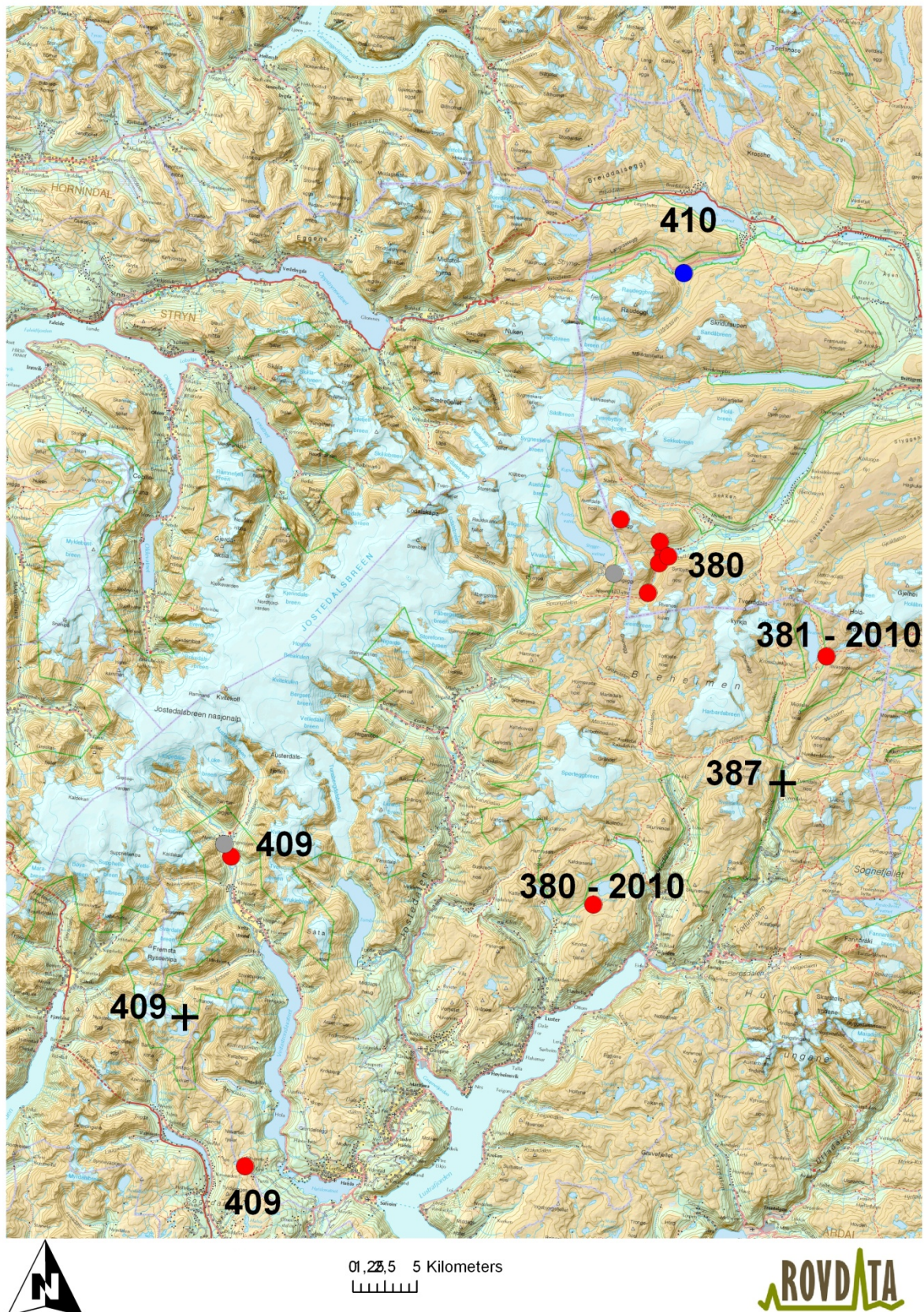
Etter ekstraordinære uttak av jerv våren 2010, var det i følge DNA-analysene fra fylket kun to kjente tisper igjen i Sogn og Fjordane (**Figur 1**). Begge disse hadde tilhold relativt nær (< 25 km) grensa mot Oppland. Av de totalt 12 analyserte prøvene fra vinteren 2010/2011 var 11 fra jerv, mens 1 var fra rødrev. 10 av jervprøvene var av god nok kvalitet til å kunne individbestemmes (**Vedlegg 1**).

I Sogn og Fjordane ble det registrert ei tisper (Ind409) fra to fungerende ekskrementprøver (**Figur 1**). Jervprøven som ikke lot seg individbestemme var samlet inn i det samme området (**Figur 1**; grått symbol). Denne tispera var ikke kjent fra før og er således trolig et ungdyr. Tispera ble senere felt på ekstraordinært uttak i mai (**Figur 1**). Hannen som ble felt i Luster tidligere på vinteren nærmere grensa mot Oppland (Ind387) var registrert i Skjåk kommune foregående vinter.

På Opplandssida påviste vi to individer (1 hann, 1 tisper) fra 8 fungerende ekskrement- og hårprøver. Tispera (Ind380), som i fjor var påvist i Sogn og Fjordane ca 25 km lenger sør, synes nå å ha etablert seg i et område rett over grensa mot Oppland (**Figur 1**). Hannen (Ind410), som ikke var kjent fra tidligere, ble identifisert i utkanten av Strynefjellet, ca to mil nord for tispas område. Den andre tispera fra fjorårvinteren (Ind381), som den gang ble registrert kun 3 km fra grensa mot Oppland, ble ikke gjenfunnet blant de innsamlede prøvene. Det gjenstår å se om hun blir funnet i det resterende Opplandsmaterialet, som vil bli analysert og publisert i rovbasen senere i år.

4 Konklusjon

Etter fjorårets ekstraordinære uttak av jerv, er det kun påvist fire individer i Sogn og Fjordane. To av disse er felt, henholdsvis på lisensfelling i februar og ekstraordinært uttak i mai. Ei tisper synes å ha etablert seg i et område rett over grensa til Oppland. Den siste tispera ble ikke påvist i det analyserte materialet, og har trolig vandret ut av området.

Figur 1 Prøvemateriale fra Sogn og Fjordane og tilgrensende områder i Oppland vinteren 2010/2011. De to kjente tispene fra foregående vinter er også angitt (-2010). Tisper og hanner er angitt i henholdsvis rødt og blått. Felte jerver er markert med et kors. En ikke-fungerende jervprøve og en prøve som ble artsbestemt til rødrev er angitt i grått.

5 Referanser

Flagstad, Ø., Brøseth, H., Johansson, M., Wärdig, C., & Ellegren, H. 2008. DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervbestanden 2000-2007. NINA Rapport 369. 48 s.

Flagstad, Ø., Brøseth, H., Balstad, T., Syslak, L., Johansson, M., Wärdig, C., & Ellegren, H. 2009. DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervbestanden vinteren 2008 - NINA Rapport 498. 40 s.

Vedlegg 1

Analyseresultat for materiale samlet inn i Sogn og Fjordane og tilgrensende områder i Oppland vinteren 2010/2011. To tisper påvist i 2010 samt to vevsprøver fra jerv felt i 2011 er også presentert i tabellen.

DNAID	Strekkode	RovbaseID	Art	Prøvetype	Funnetdato	Individ	Kjønn	Kommune
D410108	J00003630	D410108	Jerv	Ekskrement	14.04.2010	Ind381	Hunn	LUSTER
D410103	J00003626	D410103	Jerv	Ekskrement	11.04.2010	Ind380	Hunn	LUSTER
D415666	J00007643	D415666	Jerv	Ekskrement	22.02.2011	Ind380	Hunn	SKJÅK
D416256	J00015295	D416256	Jerv	Ekskrement	14.03.2011	Ind380	Hunn	SKJÅK
D416258	J00015324	D416258	Jerv	Ekskrement	14.04.2011	Ind380	Hunn	SKJÅK
D416269	J0007645	D416269	Jerv	Ekskrement	05.05.2011	Ind380	Hunn	SKJÅK
D416271	J00007646	D416271	Jerv	Ekskrement	05.05.2011	Ind380	Hunn	SKJÅK
D416272	J00007647	D416272	Jerv	Hår	05.05.2011	Ind380	Hunn	SKJÅK
D416257	J00015331	D416257	Jerv	Ekskrement	16.03.2011	Ind410	Hann	SKJÅK
D416701	J00101261	D416701	Jerv	Hår	16.03.2011	Ind410	Hann	SKJÅK
D415672	J00005001	D415672	Jerv	Ekskrement	31.03.2011	Ind409+	Hunn	LUSTER
D415909	J00008892	D415909	Jerv	Ekskrement	17.03.2011	Ind409+	Hunn	LUSTER
D416224	M405086	M405086	Jerv	Vev	09.05.2011	Ind409+	Hunn	LUSTER
D414929	M404890	M404890	Jerv	Vev	05.02.2011	Ind387+	Hann	LUSTER
D415667	J00005002		Jerv	Ekskrement	19.02.2011		Ukjent	LUSTER
D416263	J00007642		Rødrev	Ekskrement	04.05.2011		Ukjent	LUSTER